

Veronika Suralová: Motýl

Poslechněte si, jak autorka svou fotografii popisuje.

Téměř celou plochu snímku zabírá motýl, který je vyfocen ze strany. Nožičkama spočívá na malé větvičce v horní části obrazu, kterou můžeme nahmatat, z našeho pohledu je proto motýl vzhůru nohama. Pod větvičkou jsou natažené nohy motýla a hlava, z níž do pravé strany vystupují tykadla. Křídlo, které je k pozorovateli blíž, můžeme nahmatat trochu výrazněji, a na něm jemnou žilkovitou strukturu křehkých motýlých křídel.

Makrofotografii a focení kouzel hmyzí říše se věnuji již mnoho let. Mým cílem je je představovat hmyz, jeho chování a společenské vazby přístupnou formou. Hmyz mě fascinuje svou rozmanitostí, dokonalostí a geniální organizací, a to zejména společenský hmyz, konkrétně včely a mravenci. Lidé včelu obvykle vnímají jako jednotlivého tvora, ale ono je to jinak. Celé včelstvo funguje jako jeden živočich – kde specializované části (jednotlivé včely) pracují k jeho prospěchu, obětování se „jednotlivce“ pro blaho včelstva je samozřejmostí a na denním pořádku. Je to pro nás špatně pochopitelné, ale je to tak.

Preferuji fotografování v přírodě. Většinou mi nejde pouze o zachycení věrné podoby mých „hmyzáků“, ale snažím se hlavně zachytit děj – fotit reportážně. S hmyzem je to vlastně hodně podobné jako s velkými zvířaty, mají své zvyky, rituály, místa, kde se zdržují, jen s tím rozdílem, že všechny děje se odehrávají na malé ploše a jsou normálnímu lidskému zraku skryty. Na metru čtverečním vidíte kruté boje o život, mezidruhové války, smrt a porcování kořisti, ale i nezištné předávání potravy, usilovnou práci, dojemnou péči o potomstvo, hmyzí rojení, páření... A jak se hmyz fotografuje? Zdlouhavě a s nasazením nejvyšší možné trpělivosti. Hmyz je rychlý a to, na co čekáte, trvá jen mžik. Na jeden povedený snímek připadá množství nepovedených. Samozřejmě existují i finty, jak si fotografování ulehčit. Mravence uplácím medem, motýly si chovám od vajíček a housenek doma, protože čerstvě po vylíhnutí jsou chvíli nepohybliví, někdy je nechám v chladnu a vyfotím v mezidobí, než se zase zahřejí, nebo je fotím ve skleníku, aby mi neuletěli.

Motýl na tomto snímku však nepochází ze skleníku. Vyfotila jsem jej na jedné ze svých výprav do ekvádorských pralesů, kam jezdím s dalšími fotografy přírody. Naše výlety obvykle vypadají tak, že si přes den povídáme a večer po setmění bereme čelovky a fototechniku a vyrážíme vstříc fotografickým dobrodružstvím. A takto jsem na větvičce u malého rybníka zpozorovala tohoto motýla, který se noc co noc vracel přespávat na stejné místo, a nechával mi tak dostatek příležitostí si jej zvětšit. Jedná se o druh babočky, které se přezdívá „glasswing“, protože má průhledná křídla, jež zdobí pouze kresba jako okenní vitráž.

Bohužel se na populaci hmyzu výrazně odráží, jak se chováme k naší planetě, a není to veselý pohled. I v pralese musí člověk za hmyzem cíleně jít a hledat. Nejvíce chřadnutí hmyzí říše pozoruji na naší chalupě v Krkonoších, kam jezdím už od malička. Vzpomínám, že stačilo večer rozsvítit světlo a už se kolem nás ozval koncert bzučení nejrůznějších potvůrek. S tátou jsme často natáhli bílou plachtu, na kterou nám nasedalo obrovské množství hmyzu a my jsme se bavili jejich určováním a pozorováním. Moc mě mrzí, že svým vnoučatům už podobnou kratochvíli dopřát nemohu. Je to takový ukazatel dnešní doby, kdy v důsledku necitlivých zásahů do přírody, ubývání rozmanitých zelených ploch a dále kosení či hnojení člověk vyhání z přírody hmyz, a ten se pak paradoxně vyskytuje více ve městech než na venkově. Jeho úbytek vede k narušení rovnováhy v přírodě, ohrožuje biodiverzitu a může mít negativní dopad i na zemědělství

a produkci potravin. Bez hmyzu se ekosystémy stanou méně stabilními a lidstvo bude nevyhnutelně čelit vážným ekologickým i hospodářským problémům.